

Gompersovci napadajo angleške goste.

Starokopitni voditelji ameriških strokovnih unij se čutijo užaljene radi govora A. B. Sivalosa, bratskega delegata iz Anglije, ki je priporočal solidarnost z delavci vseh dežel, tudi z ruskimi delavci. — Konvencija je odobrila Norrisov amendment k ustavi, izključitev japonskih imigrantov in zahtevo za odpravo kaznenih izdelkov z javnih trgov.

El Paso, Tex., 21. nov. — Izvršni odbor Ameriške delavske federacije je danes predložil konvenciji dolgo poročilo o politični akciji. Odbor priporoča federaciji, naj se vrne k svoji stari taktiki neodvisne politične akcije, ki se karakterizira v formuli "nagraditi prijatelje in kaznovati sovražnike". Po tej taktiki federacija lahko indorsira kandidate katerekoli stranke z ozirom na njihovo stališče napram organiziranim delavcem. Odbor odavetuje tako odobritev kake samostojne delavske stranke, katero bi skušali formulirati pristati La Follettevega progresističnega gibanja.

Ker konvencija brez izjeme sprejme vsako priporočilo ekskuzivno, nedvomno sprejme tudi to. El Paso, Tex., 21. nov. — Govor angleškega bratskega delegata A. B. Sivalosa, predsednika Kongresa strokovnih unij v Angliji, je izval vihar na večerjajni seji konvencije Ameriške delavske federacije. Sivalos se je v svojem govoru potegnil za ruske delavske organizacije in izrekel upanje, da bodo Rusi, Angličani in Američani kmalu skupaj v eni internacionali.

Odborniki federacije ne morejo nikriti nezadovoljnosti, v katero jih je spravil angleški gost. Goma je se ni rekel ničesar na odprti glavi, toda slišati je privatne izjave, ki obsojajo Sivalosov govor.

Charles Wright, urednik bulletina "News Service Letter", katerega izdaja federacija, je dejal včeraj v nekem razgovoru: "Govor bratskega delegata iz Anglije je bil najnevarnejša diplomatska napaka po dolgem času."

Nemški gost Peter Grassmann je hotel popraviti neljubo situacijo, da je v privatni diskuziji ostro napadel ruske komuniste, vendar pa ni dosti popravil.

Konvencija je včeraj sprejela dve resoluciji, ki se tičeeta dveh važnih političnih vprašanj. Prva resolucija podpira amendment senatorja Norrisa k zvezni ustavi glede takozvanih "šepavih rac" v kongresu. Amendment se glasi, da se novi kongres snide takoj v januarju po volitvah in ne več po preteku trinajstih mesecev. Na ta način kongresniki, ki propadejo pri volitvah, ne pridejo več v obzornost kakor se to godi danes. Taki kongresniki in senatorji se imenujejo "lame ducks" (šepave rase).

Druga resolucija odobrava klavzulo v naselniškem zakonu, katere izključuje Japonce. Resolucija se glasi v jedru, da federacija nasprotuje vsaki izpremembi klavzule v prihodnjem kongresu. Konvencija se je tudi izrekla proti indirektnemu davku na konzum (sales tax) in proti kazensko delu v jetnišnicah ali kjerkoli. Dalje je bila sprejeta resolucija, ki zahteva postavno prepoved prevažanja stavkokazov v eni državi v drugo.

Resolucijski odbor je priporočil delegatom v odobritev razne predloge, ki čakajo v kongresu. Med temi je odprava klavzule v zakonu o dohodninskem davku, ki se glasi, da so javni bondi prosti davka; nadalje je zvezna odgovornost za farmarje.

Mrs. Elizabeth Christman iz Chicago je apelirala na federacijo, naj organizira 600.000 učiteljev in združenih državljanov. Včeraj je imel besedo na konvenciji James A. Drain, vrhovni komendant Ameriške legije. Predsednik tiskarske unije, ki nosi naslov "major", Drain je dejal, da je med legijo in organiziranim delavstvom "iskren žut

prijateljstva". Apeliral je na delavce, naj podpirajo propagando legije za "narodno obrambo" in obljubil, da bo legija podpirala zahtevo delavcev za splošno konskripcijo bogastva kakor mož v slučaju druge vojne.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Ameriška delavska federacija se je izrekla proti delavski stranki. Gompersovi pristaji napadajo angleške goste.

Stara garda je vkljub volilni zmagi v neprijetnem položaju. Tekstilni magnatje postajajo vedno bolj predrzni.

Rockefeller je za 50 milijonov bogatejši, odkar je bil Coolidge izvoljen.

Mrs. Harding, žena umrlega predsednika, je umrla.

Po svetu.

Velika volilna korupcija odkrita v Nemčiji.

Revolta v španski armadi; 200 aretiranih v Madridu.

Republičani zmagali v izrednih volitvah na Irskem.

Voditelji sladkorne stavke na Kubi aretirani.

Vsi niso prijatelji svetlobe.

NEKATERIM SE ZDI ZELO NEPRIJETNA.

Zato želo, da se ne razliva nad davčnimi vplačili.

Washington, D. C. (Federated Press.) — D. H. Blair, davčni komisar, je izdal nalog vsem davkarjem in v vseh distriktih, da omeje ure in dneve, ob katerih lahko državljanji pregledajo vplačila direktnega davka. To je najzadnejši poizkus administracije, da se izogne določbam v postavi, ki je bila sprejeta to leto in ki določa, da se predloži davčna vplačila javnosti v pregled. Komisar zagovarja svojo "odredbo, da se morajo davkarjem podrejeni uradniki posluševati listin, da izdajo poročila za zakladniški departament.

Kakor hitro se kongres snide k zasedanju, bo stvar prišla na dnevni red in senatorji bodo zahtevali pojasnila glede te poteze. Od senatorja Norrisa, ki je očel številnim neprijetnim določb, se pričakuje, da bo tako postopanje ožigal kot poizkus administracije, da zadavi pregledovanje vplačil, in da je glavni vzrok za prikrivanje svetlobe, da ne pade na davčne vplačila, iskati v tem, da niso nekateri javni upravni uradniki — kar pomeni Mellona in njegove prijatelje — pri volji plačati svoj pošten delež davkov.

Senator Couzens iz Michigana je po volitvah naznanil, da se bo letošnjo zimo nadaljevala preiskava glede metod davčnega urada, da ne glede na proteste od strani Coolidgea in Mellona.

Sneg demoraliziral Rumunsko.

Bukarešta, 21. nov. — Debel sneg, ki je padel zadnjih pet dni, je popolnoma demoraliziral vso državo. Železniški in cestni promet je ustavljen in voda Donave je zelo narasla.

Republičani zmagujejo na Irskem.

Dublin, Irsko, 21. nov. — Pri izrednih volitvah poslanecv v irski parlament, ki so se zadnje dni vršile v dveh okrožjih, so zmagali republikani s precejšnjo večino.

Dobri časi za Rockefellerja.

Mož je pomnožil svoje revno bogastvo za malenkost — 50 milijonov dolarjev v dveh tednih, odkar je bil Coolidge izvoljen.

New York, N. Y. — John D. Rockefellerjevo Jr. premoženje je danes \$50.000.000 večje kot je bilo 4. novembra. Tako domneva, da na borzi, toda domnevanje je konservativno; število bo najbrž večje. On ima največ delnic Standard Oil Co. v Californiji, Standard Oil v New Yorku, Vacuum Oil and Colorado Fuel and Iron itd. in vrednost teh delnic je zelo narasla v zadnjih dveh tednih. Dne 20. t. m. je bilo zopet prodanih 2.618.000 delnic.

Velika volilna korupcija v Nemčiji.

Monarhisti poznemajo ameriške kapitaliste, ko vidijo, da drugače ne morejo zmagati v volilni bitki.

Berlin, 21. nov. — Nemčija je danes dežela policijskih in volilnih škandalov, ki so pravočasno prišli na dan. Že nekaj tednov se pere v Berlinu slučaj nezastila policijske korupcije, v kateri igra glavno vlogo vrhovni policijski uradnik, ki je obtožen, da je ščitil ruske buržoazne emigrirane pred izgonom s tem, da mu je neka ruska baronica v vsaki posamezni zadevi dajala svoje telo.

Korumpirana policija se je tudi bavila s ponarejanjem in podtikanjem ruskim komunističnim dokumentov. Cela vrsta pisem s podpisom Zinovjeva je bila ponarejenih in podtikanjih ruskim komunističnim dokumentom, katere so potem aretirali in vlačili po zaporih. Pisma so ponarejali ruski caristi v nadi, da kompromitirajo ne le nemške komuniste, temveč tudi sovjetsko vlado.

"Vorwaerts", glasilo socialdemokratske stranke, pa danes poroča o novi korupciji. Boris, predsednik enega največjih industrijskih podjetij v Nemčiji, ki izdeluje lokomotive, je organiziral sklad desetih milijonov dolarjev v svrhu nakupa glasov za nacionaliste in monarhiste.

AVTOMOBILI-IMAJO SVOJE MUHE.

In menda oni tudi, ki jih šofirajo.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Škandal med muhe lovečimi prvaki reda in zakona! Rdeči športni avto tajnika Mellona se je nekoliko zmešal na velikem mostu Connecticutske avenije, po katerem drdirajo avti najboljših bizniških in političarskih družin v notranje mesto. Seveda kriv je vsega šofer, a upak dve osebi sta bili odpeljani v bolnišnico; neki tovorni avtomobil je zelo poškodovan, istresen je bil koš kletvice in Arthur Sixsmith, Mellonov privatni tajnik, ki je sedel v avtu, se je dobro pretresel. Divja vožnja skozi gost promet se je vršila ob času križarske vojne proti hitremu voženju z avti, v kateri je časopisje uprave najbolj divje kričalo.

HARDINGOVA VDOVA JE UMRLA.

Marion, O. — Florence Kling Harding, vdova predsednika Hardinga, je v petek zjutraj umrla. Bolezen na ledvicah jo je pokopala. Bila je stara 64 let.

Odmevi vojne: nemški general zaprt v Franciji.

Lille, Francija, 21. nov. — Nemški general von Nathusius, ki je med vojno povečeval nemškim četam v okoliših Lille, je bil včeraj pred tukajšnjim vojnim sodiščem obsojen na eno leto ječe radi tatvine. General je bil obtožen, da je iz bogate hiše v Lille, v kateri je stanoval, vzjel seboj preproge, namizno posodje in nekaj kosov lenke oblike v vrednosti 8800 frankov. General je bil aretiran in pripeljan v Lille pred nekaj dnevi, ko je prišel v Alzacijo obiskat svoje sorodnike.

STARINI SO V NEPRIJETNI SITUACIJI.

ODLOČILNA MESTA V SENATNIH ODRSEKIH PREHAJAJO NA NAPREDNE LJUDI.

To dela veliko skrb starinom.

Washington, D. C. — Senator Norris iz Nebraske je bil izvoljen s sto tisoč glasov večine, dasiravno je v valilni kampanji podpiral La Follette. To veliko število glasov večine govori, da ga starini ne morejo kar tjevidan črtati iz stranke. Po starostnem pravilu postane senator Norris predsednik senatskega justičnega komiteja.

To pomeni, da postane predsednik tretjega najbolj važnega odseka v senatu, ako se senator Cummins ne umakne kot predsednik senatskega odseka za meddržavno trgovino.

Senator Cummins si lahko izbira med predsedništvom odseka za meddržavno trgovino, ki kontrolira postavbe, tikajoče se železnice, in predsedništvom justičnega odseka, ki se peča precej z zadevami, nanašajočimi se na civilno svobodo in ima prvo besedo pri vseh imenovanjih zveznih sodnikov in pri justičnem departmentu.

Ako La Follette in Norris ostane v republikanski stranki, mora Cummins izbrati predsedništvo odseka za meddržavno trgovino, da ne postane predsednik La Follette, ki je po starostnem pravilu prvi na vrsti, da zavzame to mesto, ali pa mesto predsednika v justičnem odseku, da Norris ne postane predsednik tega odseka, ki bi administraciji zadal udarec za udarec, ko bi akuzala imenovati sodnikom političarje, ki so izgubili vaek kredit pri ljudstvu. Ironija je v tem, da Cummins ne more braniti vrst reakcije proti obema, La Follette, sovrainiku železniškega monopola, in Norrisu, nasprotniku justične avtokracije hromih račakov.

Tehnični položaj v justičnem odseku je ta: Predsednik Brandegee je umrl, Borah, ki je po starostnem pravilu prvi na vrsti, postane predsednik odseka za zunanje zadeve, in Cummins, ki je bližnji na vrsti, bo rajše varoval železniške korporacije proti senatorju iz Wisconsinu. Culi, ki je zopet bližnji, je umrl. Sterling, ki je šesti, je izgubil bitko pri primarnih volitvah, in Norris je sedmi na vrsti. On je zdaj predsednik poljedelarskega odseka, pa najbrž to predsedništvo odstopi senatorju McNaryju iz Oregona, ki je precej napreden glede farmarskih vprašanj. Norris je bil sodnik, preden je prišel v kongres. In ko je bil v zbornici, je kot član justičnega komiteja dvignil obtožnico proti sodniku Arehbaldu, ki je preveč odprto služil premo-govniškim kompanijam v Pennsylvaniji.

LETALO, KI JE ŠLO OKOLI SVETA, GRE V MUZEJ.

Chicago, Ill. — Letalo "Chicago", v katerem je poročnik Smith, vodja ameriške letalske ekspedicije, izvršil prvi polet okoli sveta, bo počivalo v šikaskem muzeju kot velika narodna svetinja. Vprašanje je še, v katerem muzeju najde prostor. Ravnatelj Field muzeja se nekaj brani, čeč, da tam ni prostora za take stvari. — Tu se še lahko omeni, da prvi ameriški avtomobil, ki je prevozil kontinent, je tudi v muzeju; ravno tako je železniški voz, v katerem se je Lincoln peljal na svoje prvo ustoličenje v Washingtonu.

Voditelji stavke na Kubi aretirani.

Havana, Kuba, 21. nov. — Štirje voditelji stavke v sladkornih rafinerijah na Kubi so bili danes aretirani v provinci Oriente. Voditelji so obdolženi, da propagirajo boljševizem in bodo najbrž deportirani v Španijo, iz katere se prišli. Delo v osmnajstih tovarnah potiva radi stavke.

Dva štrajkolomca vladata Ameriko!

Tako poroča "London Daily Herald", glasilo angleških laboratorijev, o izidu volitev v Ameriki.

London, Anglija. — (Federated Press.) — "Dva štrajkolomca bosta vladala Ameriko." — S takim naslovom je "London Daily Herald", glasilo angleške delavske stranke, naznanil rezultat predsedniških volitev v Ameriki.

List piše o Coolidgeu, da je "oseba srednjih zmognosti in nezanimivega značaja." In ravno to mu je pomagalo, da se je privlekel do tako visoke časti. Ameriški kapitalisti hočejo imeti šlovska omejenega milijonarja in inteligentnosti za predsednika. Nato list na drobno opisuje znani policijski štrajk v Bostonu, v katerem je Coolidge prvič prišel na glas, ko je z vojaško silo stri ta štrajk.

O novem podpredsedniku Dawesu piše "Daily Herald" sledeče: "General C. G. Dawes je tudi sovrainik organiziranega delavstva, samo še večji. On je prvi organiziral ameriške fašiste in bil je vodilni duh gibanja delodajalcev za odprto delavnico. V tem gibanju se je deležalceem povredilo popolnoma udušiti strokovne unije v nekaterih industrijah in krajih."

Revolta vojakov v španski armadi.

Dvesto vojakov aretiranih v Madridu. Pusti na marošanski fronti. Skrajna nezadovoljnost.

Paris, 21. nov. — "Le Journal" v Hendayu poroča o sporadičnih izbruhih revolte v španski armadi. Potniki, ki prihajajo iz Španije, prinašajo vesti neštetištih puntih, ki so v teku v Madridu in drugih mestih ter na bojišču v Afriki. Okrog dvesto vojakov je bilo aretiranih te dni v Madridu in postavljenih pred vojno sodišče.

Revolta je prišla, ko je diktatorska vlada odgodila demobilizacijsko letnika 1921. Vojakom je bilo objavljeno, da bodo odpuščeni v začetku tega meseca, toda vlada jih je pridržala v službi z izgovorom, da so še potrebni vsled izpremenjene situacije. Prezgodnji poziv v aktivno službo rekrutov letnika 1924, ki so imeli nastopiti vojaško službo šele v prihodnjem februarju, je tudi podknil nezadovoljnost.

MUSELE SHOALS DOBE PRIVATNI INTERESI.

Vsa znamenja govore tako.

Washington, D. C. — Senatorji, ki so naklonjeni Fordovi ponudbi, po kateri se mu odda v najem Musle Shoals, iščejo naklonjenost zapadnih senatorjev, da napravijo z njimi kompromis.

Vojni tajnik Weeks je podvzel korake, da dožene, kako daleč se ga njegova avtoriteta za oddajo v najem tega važnega projekta.

Vsa ta znamenja govore, da se bo Musle Shoals oddal v najem na eden ali drugi način.

Ford se je po častniškarskih poročilih izrazil za Coolidgea v volilni kampanji.

KAKAJ LJUDJE KANTEVAJO ODRKODNINO.

Menominee, Mich. — Mrs. Augusta Muehl toli svojega sosedu Philip Rudolphu za dva tisoč dolarjev odkodnino, ker jo je pičila čelca. V svoji obtožnici navaja, da njen sosed lastuje "vgrizljive" čelce, dasiravno ve, da ima jo to slabo navado. Pičila je čelca in ona je pretrpela strašne bolečine. Zato zahteva dva tisoč dolarjev odkodnino.

Kako bo dokazala, da jo je pičila čelca njenega sosedu, tega Mrs. Muehl ne navaja v svoji vlozi.

VREME.

Chicago in okolice: V nedeljo jasno in mrzlo. Močni vrhadni vetrovi. Sonce izide ob 6:47, zaide ob 4:25.

TEKSTILNIM PODJETNIKOM RASTE POGUM.

ZASIGURANA JIM JE NAJBRE POMOČ OD STARINOV.

V državi Maine so pričeli tudi mislevati mešče.

Boston, Mass. — To, kar se je napovedovalo pred končanimi volitvami, da se zgodi, ako bodeta izvoljena Coolidge in Dawes, postaja počasi in sigurno meso in kri.

Zdaj so tekstilni baroni v državi Maine pokazali, da razumejo, kako morajo ravnati s svojimi delavci, ko so volitve izpadle po želji starinov in se delavci niso ravnali po reku "avaj k svojim". Tekstilni podjetniki so v podjetjih Pepperell, York, Bates, Edwards, Androscoggin, Cabot, Hill, Continental, Lewiston Bleachery in Dana naznanili svojim delavcem, da ase znižajo mešče za deset odstotkov. Tako se glase vesti, ki so dospеле sem iz države Maine.

Prizadetih je več ko sedem tisoč delavcev. Glavnica omenjenih podjetij anaša približno pet in dvajset milijonov dolarjev in v njih je približno pet in dvajset milijonov vreten.

Tovarnarji niso prav nič vprašali svojih delavcev, ako se strinjajo s znižanjem mešče. Nabili so naznanila na vidnih mestih in delavci, katerim ni všeč ta ukaz tovarnarjev, seveda lahko puste delo po imenju tovarnarjev.

Zima je tukaj. Treba je tople obleke, troški za kurivo in razsvetljavo se večajo; tovarnarji so pa snijali mešče. In to se je zgodilo zdaj, ko je Zahvalni dan pred duri.

Tekstilni delavci, ki so se ostali zvesti svoji strokovni organizaciji, ki kljub vsem likanam od strani svojih tovarnarjev, adaj opazujejo, kaj se godi na konvenciji Ameriške delavske federacije. Od tam pričakujejo pomoči, da se postavi jo v bran proti znižanju mešče.

BANČNI ROPARJI SO SI NAFRAVILI POT S SAMOKRESI.

Zdaj jih love farmarske patrulje na državnih cestah.

Detroit, Mich. — V Farringtonu je četa tolčevaljev oropala banko za \$30.000 v gotovini in \$5.000 v obveznicah. S samokresi so si napravili prsto pot, ko so naleteli na odpor po izvršenem ropu.

Kmalu se je zbralo do šestdeset avtomobilov, v katerih so sedeli deputirji, farmarji in trgovci, oboroženi s lovskimi puškami in drugim strelnim orožjem. Ustavili so vsak avtomobil, ki so ga sprečali v nadi, da zalote roparje.

Na cesti so našli avtomobil, ki je bil pred inknan od krogel in okrvavljen. Banditje so ga zapuščili, ker jim je poel gazolin in so nadaljevali beg v drugem avtomobilu.

Rusija dobi nasaj svoje bojne ladje.

Paris, 21. nov. — Francoska vlada je razburila cariste in nič manj rumfunske nacionaliste, ko je naznanila včeraj, da Francija izroči ruskim sovjetom bojne ladje, katero je caristični general Vrangal vzal seboj, ko je bežal s Krima. Ladje se nahajajo v pristani Bizerte v Tunisiji, francoski afriški koloniji ob Sredozemskem morju. Vseh skupaj je 16 ladij. Herriot je dejal pred shorničnim odsekom, da zdaj ko je Francija priznala sovjete, ni več razloga, zakaj bi ladje počivale v afriškem pristanišču. Sovjetska Rusija bo s temi ladjami precej ojačala svojo črnomorsko mornarico — in to vznemirja Rumunijo.

Anglija odgovori Rusiji.

London, 21. nov. — Baldwinova vlada je sklenila odgovoriti sovjetski Rusiji na njeno noto, v kateri zahteva sovjetska vlada, da mora Anglija dati zadolženje Rusiji, ker jo je po krivici obdolžila bujskanja angleških delavcev k uporabi z znanim Zinovjevim planom. Kak bo odgovor, se še ne ve.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cene oglasov po dogovoru. Nakopi se ne vrstajo.
 Narodina: Zedinjena država (vključno Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in na izposojnino \$2.00.
 Naslov na vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2657-59 So. Loveland Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.
 Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Oct. 31-24) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posrežite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

SLIKE IZ NASELDIN.

Cuddy, Pa. — Ko sem se 18. t. m. povrnil s društvenim tajnikom od zdravnika, sem bil priča nelepemu dogovoru, katerega hočem opisati, da bodo naši rojaki videli, kako cerkev in mesečina skupno delujeta, da omočita človeško močnaja.

Moj sosedje, to se pravi vsa družina, so se bili odpeljali s avtomobilom v cerkev, kjer pravijo, da ljudje molijo zato, da bi jim bog podaril mir in blagoslov. Ko so prišli domov, sta se dečka razšla, gospodar pa je zašel piti. Pil je toliko časa, da ga je mesečina čisto zmešala. V svoji pijanosti je začel pretepati ženo. Sosedje so začeli iskati sinova, katerega sta takoj, ko sta izvedela, prišla domov. Oče je mislil tudi nju tepeti, a sta se mu zoperstavila in tako je nastala cela vojna v hiši. Eden sinov je star 19, drugi 17 let. Bila sta očeta toliko časa, da se je onesvestil. Tako sta ležala v omedleveci oče na tleh in mati v postelji. Zdravnik, ki je kmalu prišel, ni mogel pomagati, poklicali pa je ambulanten voz, da so odpeljali onesveščena v bolnišnico.

Tu pogledimo, kaj povzroči strup pametnemu človeku. Če bi se bil delavec, ki je po narodnosti Litvinec in drugače dober gospodar, vzdrejal, da bi ne pil mesečine, bi ne bilo tega. Cerkev ga ni poboljšala, zato naj bi bil ostal doma, vzel v roke kako dobro knjigo ali časopis in tako prebil nedeljo v počitku in razvedrilu. Delavec ni našel utehe v cerkvi, iskati si jo je moral v pijaci. Če bi ga bil kdo poučil, da mu je iskati uteho le v dobrem čitju ali družbi tistih delavcev, bi tega gotovo ne bilo. Iz takih slučajev, ki se brez prestanka ponavljajo, pač lahko spoznamo, kako je delavstvu potreben pouk iz dobrega časopisa, proti kateremu pa po vseh cerkvah uganjajo hudoobno gonjo. — **Anton Šafar**, član društva št. 319.

Krayn, Pa. — Kot je že bilo poročano, smo osvobodili našega rojaka in brata S. N. P. J. Jožefa Gantarja po trudopolnem delu in s velikimi stroški iz umobolnice, ter ga poslali s pomočjo dobroznanstvenih rojakov v staro domovino k njegovim bratom. Dne 8. oktobra smo ga dobili iz zavoda in ga sprejeli v New York k jugoslovanskemu konzulu, kateri ga je odpravil na parnik Martha Washington in domov dne 10. oktobra v spremstvu rojaka Josipa Benčjana iz Cerknice, kateri ga je pod prisego pri jugoslovanskem konzulu vzel v varstvo in se obvezal, da ga spremlja na njegov dom v Zireh k bratom.

Bili bi takoj po odhodu poslali račun v javnost, pa nismo mogli, ker nismo dobili odpravnine do 7. novembra. Bila je zadržana radi podpisa, ker poročano nam je bilo, da društvo št. 41 S. N. P. J. še ni podpisalo listin, tikajočih se odpravnine. Pisali smo na društvo, kateremu je pripadal br. Gantar, pa smo prejeli pismo od tajnika, da je izvanredna seja sklenila, da se društvo ne podpisuje na take listine, tikajoče se odpravnine Jožefa Gantarja, ker se ne strinja s našimi dopisi, ki so neresnični po mnenju članov društva št. 41. Tajnik imenovanega društva je v pismu tudi dostavil, da se tudi on ne podpisuje na tak "mišmaš".

Kaj je brat tajnik društva št. 41 a tem mislil, je nam uganka. Vseled navedenega se je torej stvar zavlekla, da se danes ni vse končano, ker še nimamo vseh listin s sodnje iz okraja Westmoreland, tikajočih se bonds, katerega smo morali postaviti za vso to \$500, da smo dobili odpravnino v vsoti \$250. Ne rečemo, da so vsi člani pri društvu št. 41 mišljeno kot brat tajnik, vendar če bi nam bilo društvo šlo na roke, bi se bila stvar prej rešila in z manjšimi stroški.

Dobe se pa tudi drugi, ki odpirajo usta po nepotrebnem, da je boljše v ameriški umobolnici kakor doma v stari domovini pri bratih na svobodi. S takimi se nikakor ne strinjamo, ker smo se sami prepričali, kako se živi v takem zavodu, kaj smo ne enkrat obiskali Jožefa Gantarja. Neuredi nam je povedal vse, kako so opravljeni in kako žive. On ni bil tako bolan, da bi ne vedel, kaj je delal in jedel. Ko smo šli dne 8. oktobra t. l. po rojaka Gantarja, nam je oškrbnik zavoda povedal, da se nahaja v zavodu na Torrante, Pa., 330 umobolnih in da bo do povelja zavod za šest poslopij, da bo prostora za 1500 bolnikov. Poslušali smo sleč povest, a

verjeli nismo, da bi se kje dobilo toliko norcev.

Na tem mestu se najtopleje zahvaljujemo darovalcem in sodelavcem, kateri so nam pomagali osvoboditi nesrečnega J. Gantarja. Pri prihodnji konvenciji S. N. P. J. priporočam, naj popravi pravila v toliko, da bomo vsi enakopravni člani jednote. "Samer mora biti deležen postavno istih pravic kakor oženjen. Društvom priporočamo, da volijo na prihodnjo konvencijo delegata, ki bodo previdni, da ne bo morebitnih zaprek v tem slučaju. Društvo št. 174 v Kraynu, Pa., je poslalo resolucijo, tikajočo se te točke v glavni urad, pa smo dobili prošnjo iz gl. urada, naj počakamo s predlogom do prihodnje konvencije, ker ni več daleč.

Račun o dohodkih in izdatkih za osvoboditev br. G. Gantarja sledi:

Dohodki:	
Do 1. januarja 1924 prejeto	\$185.90
Marca 10. 1924 je Jernej Kolkaj prodal listkov za ..	20.00
Merca 10. 1924 Jernej Kolkaj nabral darov ..	7.25
6. julija 1924 John Šapek prodal listkov za ..	20.00
10. julija 1924 Aleš Demšar od pedlarske veselice v Kraynu, Pa.	20.00
Blagajnik društva št. 174 A. Milavec prejel darove od društev S. N. P. J.	46.00
4. septembra 1924 poslal Frank Grošelj, tajnik društva 120 S. N. P. J. v Galup, N. Mex.	16.00
7. septembra društvo št. 174 S. N. P. J.	7.40
Prodani listki L. Bavdek in F. Naglič ..	40.00
1. oktobra 1924 prejeto od društva 232 v White Valley, Pa.	10.00
8. oktobra 1924 Jernej Kolkaj poslal nabrano	8.00
9. oktobra 1924 Jugoslovanski konzulat povrnil stroške potnega lista	20.79
7. novembra odpravnina za J. Gantarjem ..	250.00
Skupaj dohodkov	\$854.25

Izdatki:	
Dr. Livingston v Dunlo, Pa. \$ 85.00	
Odvetniku R. C. Hoerle za sodniške stroške	190.00
Obleka in čevlji	17.29
Ura in verižica	35.00
Poslano na konsula za potni list	23.30
Slike	10.00
Uradne listine	2.20
Vrhnja obleka, Florijan Vranter v Dunlo, Pa.	40.00
Spodnja obleka in koveček Vojnja v New York, 3 listki Vojnja iz New Yorka nasaj šest dnevnic dvema spremeljalcema v New York in nasaj	45.00
Frank Sakser State Bank za affidavit in drugo	6.00
Potni list	2.40
Drugi izdatki (vojnja v Greensburg, Johnston, mirovni sodnik, zdravnik, telefon in vse drugo) ..	97.83
Skupnih izdatkov	\$661.97
Skupnih dohodkov	\$854.25

Primanjkljaj .. \$ 7.72
 Odvetniku še dolgujemo .. 8.00
 Listine za izbris bonds na sodnji okoli .. 12.00

Primanjkljaja, da se vse plača, je torej še \$ 27.72
 V zadnji vsoti izdatkov \$97.88 je tudi vračunana vsota \$20, katero smo plačali spremeljalcu iz New Yorka na Gantarjev dom za trud in vožnjo obeh iz Trsta v Ziri. Dalje smo izročili vsoto \$20 spremeljalcu, da jo bo vročil Jožefu Gantarju na njegovem domu v priročje njegovih bratov.

Še enkrat hvala vsem darovalcem in sodelavcem, kateri so nam pomagali siromaka rešiti na svobodo. Zahvaljujemo se tudi tvrdki Frank Sakser State Bank, ki nam je šla na roko in izposlovala pri jugoslovanskem konzulatu pristoje vožnjo iz New Yorka do Trsta ter povračilo stroškov za potni list v vsoti \$20.70. Hvala gre tudi jugoslovanskemu konzulatu v New Yorku. Posebno pa se moramo zahvaliti listu Prosveta za naklonjenost in ves prostor v listu, Slovenski narodni podporni jednoti pa v imenu bivšega soprota Jožefa Gantarja za odpravnino.

Rojakom širom Amerike najtopleje priporočamo, pristopite pod okrilje S. N. P. J. brez odlašanja, da boote zavarovani za vse slučaje.
 Bratski pozdrav! — **Frank Naglič**.

Orient, Ill. — Letošnje jesen, to je okoli 9. decembra imamo volitve za predsedništvo rudarske organizacije kakor tudi za uradnike 12. distrikta države Illinois. Letak, ki so ga izdali progresivni rudarji s imeni kandidata, je sledeči:

Za predsednika U. M. W. of A. George Voysey iz Verone, Ill.; za podpredsednika Arley Staples iz Christopherja, Ill.; za tajnika Joe Nearing iz Nove Scotije, Kanada. Za odbornika 12. distrikta rudarske organizacije je glavnemu odboru Thos. F. Scott iz Eldora, Ill., od lokala 1853; za predsednika 12. distrikta, John W. Hindmarsh iz Hivertona, Ill., lo-

kal 754, podpredsednik E. B. Hewlett, Orient, Ill., Lokal 303; tajnik Louis J. Centurius, West Frankfort, Ill., lokal 303; razsodnik William E. Wall iz Divernona, Ill., od lokala 148. (To ni oni, ki sliči na ime Bill Wall, kateri je bil na plačilni listi Franka Farringtona še nekaj let in sedaj kandidira za legalnega investitorja iz peorijskega okrožja.)

Za posebne računske preglednike 12. distrikta kandidirata Dan McGill od lokala 731 in Joe Angelo od lokala 413, oboje iz Springfielda, Ill. Za legislativne odbornike kandidirata Oscar Dannigan iz Springfielda od lokala 3495 in Tony Shragal iz Johnston Cityja. Za nadzornike: Dick Swift, iz Valerija od lokala 3613, William McAully iz Springfielda, od lokala 448 in John Gantahora iz Virdena, Ill. Za nadomestna nadzornika pa Andy Young, O'Fallon, Ill., od lokala 703 in Charles R. Harris iz Herrina, Ill., od lokala 1000.

Na illinoiske rudarje apeliram, da glasujejo za progresivne kandidata. Vsak rudar, ki ima kolikšenkoli zavednega mišljenja, razvidi, kam gre naša organizacija. Kakor pri nas, tako štam iz dopisov da nasadimo organizacija drugod. Nedvomno je vodstvo v veliki meri krivo, da organizacija ne uspeva. Če ni krivo radi drugega, je radi nezmožnosti, ker v takih razmerah ni snalo pridobiti članstva, da bi bolj delovalo za procvit organizacije. Takega vodstva ne smemo trpeti, posebno ne, če si voditelji sami med seboj drug drugemu očitajo korupcijo, kar nismo posabili, kako sta si očitavala ravno Lewis in Farrington med seboj, čezavno sta se sama pobratila.

Znano nam je, kako močno organizacija smo imeli pred 12 leti. Kaj imamo danes. Takrat je bila moč na naši strani. Danes je nismo skoro hrnili več besede. Če se malo zamisli bomo, če gledajo, da te brenejo, organizacija je brez besede, članstvo ravno tako, le plaševati moramo visoke prispevke. V naših rokah je sedaj, da izboljšamo organizacijo, ker nazadnje organizacija smo le člani, ne pa kaka korumpirana mašina, ki jo mi vdržujemo. Volimo torej voditelje, ki bodo delali na to, da rde moralna v organizaciji na višjo stopnjo in se organizacija sama izpopolni.

Če gre kaj narobe, vedno nam očitajo, da smo le sami krivi, da bi nam nudili pomoč in nas vodili do spoznanja, da ne zabredemo v neprimerno, do tega jim pa ni.

Dejstvo je, če bi imela organizacija v vodstvu moči, ki bi bile za članstvo in nič drugega kot za članstvo, katero jih plačuje, bi čisto gotovo imeli unijako delo po vseh rudnikih Združenih držav. Izgovarjajo se, da denar je vladar. Seveda je, dokler je nevednost med masami. Ampak v organizaciji kot je rudarska je bilo še prilika dovolj, da bi bilo vodstvo s primernimi ustanovami in poukom v organizaciji, odpravilo ono nevednost in pridobilo vse delavstvo ne kakor drugih strok za razredno zavest. Tega pa od ljudi, ki razredno zavest sami ne poznajo, ne moremo pričakovati.

Volilci v rudarski organizaciji, premislite malo položaj, preštudirajte početja delavskih voditeljev iz preteklosti in rabite pamet na volišču. — **Matt Lenartič**.

Cleveland, Ohio. — Pozor rojaki in rojakinje v Clevelandu in okolici! — Siljal sem nekaj lepega preteklo nedeljo, ko sem stopal po Prinčevi ulici doli do 93. stopa. Sestal sem se s Tonetom, ki me pozdravi: "Halo Joe! Kam pa?" "Malo na sprehod." "Ali boš na Zahvalni dan kaj prišel okoli?"

"Kam pa? Tisti dan bo moja stara plačka napravila, da bo za cel dan dovolj." "Pa kaj ne več, kaj bo gori pri Johnu Cergolu, ki mu pravimo po domače Bajnik?" "Kje je to? Na kateri številki?"

"Kaj številka, ki nas čisto nič ne briga. To je čisto nova hiša in mi številka še znana ni." "No, pa kaj bo pravzaprav?" "Nekaj imenitnega." Je pomenljivo vlekli Tone, očividno samo zato, da bi me čim dalje odvrnil v radovednosti. Nadaljeval je: "Tam bo nekaj boljšeje kot doma ocvrte piške in purani. Tam bo veselica pverskega društva 'Cvet'. Imeli bomo pečen prigriček z vsemi pritliklami, pevec kakor poslušalec bo dovolj, pa brez ognja kuhana šupa. To povej vsakemu, kogar vidiš. Povabi vse znane in neznane ti rojake, ker luftno bo zares." Tako mi je razložil Tone, ker sem mu je obljubil, da bom vabil,

se torej poslužujem te poti: B. Jaki, udeležite se prireditve Zahvalni dan dne 27. novembra velikem številu. Pridite od popoldne, da nimate ne zamude, na Elizabeth Ave., blizu 93. Da ne bo manjkalo vsega na veliki potrebnega, je razvidno iz Tonetovega pojasnila. Tone je tudi povedal, da bodo imeli dobre zdravnika za zdravljenje kokašne oče.

Udeležite se slovenskega petin okusnih dobrot na Zahvalni dan. Za pevsko društvo Cvet T. L.

Moon Run, Pa. — O delavskih razmerah ni dobrega poročiti, zaslužimo tako slabo, da se ko preživljamo v sedanjih dragih. Kakor poročano, obhaja društvo št. 88 S. N. P. J. v Moon Run dvajsetletnico jednotinega obstoja. Na proslavo so vabljena bližnja društva S. N. P. J. kakor vsi Jugoslovani iz bližnje okolice. Dosedaj se nam je že več društev javilo, da se bodo udeležila proslave korporativno, in upamo, da jih bo še več. Udeležbo pričakujemo veliko.

Društva in posamezniki se ne ležejo proslave in pridite zanesla da bo tu vsak že ob dvanajsi opoldne. To je zadnji čas, ker vemo, kdaj pride kako društvo ali posamezna skupina članov, ne bomo nikjer pričakovali, tudi na postaji ne, ker vlaki, da ne vozijo več v Moon Run. Največ članov se pripelje s avtomobilom ali s "busom", ki v vsake pol ure iz McKeesrocha, Pa., do Clintowna, Pa., ter Crafton Station do Clintowna. Udeleženci naj torej pridejo direktno v dvorano, ker sprejem ne bo in ne korakanja po ulici. Zato društvom, ki se bodo udeležila korporativno, tudi ni treba priti s zastavami.

Pozdravljam člani in članice N. P. J. ter vam kličem: Dobro in na veselo svidenje dne 27. novembra. — **Frank Močnik**.

Cle Elum, Wash. — Sporodica žalostno novico, da je tu bivali Jožef Kokel, doma iz Idrije v Notranjem umrl dne 13. novembra na svojem stanovanju, kjer samoval. Pokojnik je bil priljubljen med nami, ki je tudi bival svojih štirinajst let. Iščuen je bil za čevljarja in ima brata na Vahodu, mislim, da se po Martin Kokel, ki mi pa ni znano kje živi, da bi mu mogel posrečiti.

Tu zapešča pokojnik dobro maščijo, v starem kraju pa dve stri in mater, o katerih mi je stokrat pravil, da bi jim rad pomagal, pa se ne more pripraviti. Prosil bi čitatelje, ako kdo v za Kokela, da bi mi hitro namnil, da bom jaz sporočil sodnik in ga za to vse poštno pošljal ali pa naj se pokojnikov brat sa javi, ako bo dobil ali čital ta d. pis. Lepo se bom zahvalil tistem, ki bo bratu pokojnika sporočil, pokojnikom sva si bila soseda govoril sem s njim skoro vsa dan. Zadržne pa ga nisem videl, kih 6 ali 7 dni in ko sem prišel 15. t. m. iz rova, so mi povedali kaj se je zgodilo.

Pozdravljam čitatelje Prosvete. — **Stevie Jacob**, Cle Elum, Wash. 737.

IZ PRIMORJA.

Smrtna kosa. — V Biljah je dne 31. oktobra umrla Ivana Nemce rojena Zevnik, stara 77 let. Trstu je sklenil svojega življenja pravdo Josip Lavrenčič.

Za doktorja prava je promoviral na univerzi v Padovi Josip Gruden, iz Nablrečine.

TO JE PLAČILO ZA 51 LET DELA.

Pittsburgh, Pa. — V nedeljo umrla mra. Agnes Dunn, ki je delala eden in petdeset let za H. Heinz kompanijo. Družba je na dan pogreba zaprla vse svoje delvarne v Združenih državah, Britaniji in v Kanadi. Ako se delavci prejšli za ta dan tudi meneci pr kronika molči. Najbrž niso prejeli mezde, ker o tem velebitniko časopisje molči.

Hughes ima rad to vrsto revolucije.

Washington, D. C. — (Fede Prem.) — Ameriški poslanik Collier v Chilu so se vrnil domov poročal, kako se je izvršila tam kaj militariistična revolucija, ki je prinela delati vojaško diktaturo. Državni tajnik Hughes, velik raznik revolucij, pa menda nima nič proti tej revoluci in diktaturo ker diplomatični stiki s Chile niso izpremenjeni.

Taka igra pa ne bo vedno vlekla. Lahko se ponovi večkrat, ampak trajna ne more ostati in končavati trajno z uspehom. Kajti končno spregledajo tudi tisti, ki so duševno slepi, in ališijo oni, ki so duševno gluhi. Kadar nastanejo take razmere, pa tudi dvojno lice izgubi svojo magično moč!

Razne vesti.

BROOKHART JE IZVOLJEN OFICIJELNO.

Njegov protikandidat se ne da miru.

Washington, D. C. — Senator Brookhart iz Iowe bo v prihodnjem kongresnem zasedanju slušnem nemoteno, dasiravno ima po obojstranskem stajenju le majhno večino. Izvoljen je za dobo šest let, prične v mesecu marcu prihodnjega leta.

Ako se predsednik Coolidge odloči za obupen političen korak in skliče kongres do meseca decembra prihodnjega leta, tedaj bi Brookhart z vsemi močmi nastopil do spomladi leta 1926. Ako predsednik skliče prihodnji kongres k izrednemu zasedanju, tedaj bo Dan Steek, demokratični in Coolidgev kandidat, vložil protest proti njegovi izvolitvi.

Po zakonu države Iowe dobi Brookhart uradno potrdilo, da je izvoljen senatorjem. Oficijelne stiske kaže, da ima 650 glasov večina. Ampak Steek trdi, da je bilo na tisoče volilcev v Iowi oplenjenih pravice, da so šteje njih glasovi proti Brookhartu. Ti volilci so naslikali na glavnem pšeo in so tako kopirali more, ki ga je priobčilo Coolidgeovo časopisje v Iowi, ki je oglasil volilce, kje morajo napisati križ, da bo glasovnica veljavna in da ne bodo glasovali za Brookharta.

Sedaj sta senat in kongres še na vseh volilnih protestih odločili, da se ne štejejo glasovi, ako glasovni zakoni prepovedujejo zadrževanje glasovnice s pšeo ali v tem slučaju, ko se gre za to, da se potrdi izvolitev nasproti administracije, bodo senatorji megle odločiti, "da se mora potrditi ljudska volja."

Brookhart izjavlja, da bo on kazal, da je bilo tudi njegovih glasovnic veliko zavrnjenih, ker niso bile pravilno zaznamovane. Brookhart je ostro kritiziral Coolidge in potoval je tudi po Rusiji. To je najbolj povzročilo, da je veliko volilcev glasovalo proti njemu.

Poznavalci položaja pravijo, da bodo ti volilci še bridsko-kasali, kaj so glasovali proti Brookhartu, ako bo ugovor Steeka imel uspeh.

MORALNE PRIDIGE NE IZDAJO NIC.

Tako je prišel na pomoč zdravnik.

New York, N. Y. — Razni duhovni pridigarji, moralisti in drugi so skušali dopovedati mlademu svetu, poročeno pa čenškemu svetu, da ples škoduje, ako se preveč pije, hodi ponoči pozno domov in v drugih moralističnih vpadnikih v Rusijo in izjavlja, da niso ti zastopniki več pooblašteni od cerkve v Rusiji, da jo zastopajo. V Amerikem komiteju za od pomoč Rusiji sta poleg vodilnih protestantskih duhovnov tudi kardinal O'Connell in rabij Wise.

Angloški general ubit v Egiptu. London, 21. nov. — Sir Lee Stack, angleški general in peveljnik angleških čet v Egiptu, je večerj ugnil za rano, katero so mu prizadeli egiptovski napadaleci, ki so v sredo streljali nanj v Kairu. Sedem moških je oddalo več strelcev v avtomobil, v katerem se je general vozil, nakar so ubili.

Baldwinov kabinet se je večerj posvetoval o zadevi in pričakuje se, da Baldwin pošlje v Egipt notu, v kateri bo držal egiptovsko vlado odgovorno za umor.

Delavske novice.

(Federated Press.)

100,000 rudarjev brez dela v Angliji.

London. — Več ko 100,000 rudarjev v Angliji je brez dela.

Izgon stavarjev na Seveapadu.

Concrete, Wash. — Preko sto stavarjov delavcev, ki so gradili jez za elektrarno v bližini Concreta, je bilo pred nekaj dnevi izgnanih iz mesta. Izgnali jih je šerif s svojimi deputiji na povelje družbe. Strajk je trajal skoraj mesec dni. Družba je najprej zahtevala od governerja, naj pošlje milico, toda governer se ni hotel odzvati, ker ni bilo nevarnosti. Sedaj se je vmešal okrajni šerif. Delavci so bili izgnani radi tega, ker so člani I. W. W. Stavka je svedra razbita.

Santiago Iglesias.

Edini socialistični senator v portoriški višji zbornici. Iglesias je že star socialistični voditelj na Portoriku.

KAPITAN HIBBEN JE POVEDAL NEKAJ BRIDKIH RESNIC.

McCullagh, bivši britaki vohun v Rusiji, jih menda ni bil vesel.

New York, N. Y. — Paxton Hibben, rezervni kapitan ameriške armade, in Francis McCullagh, ki je bil v Rusiji kot britaki vohun, sta bila zaslišana kot prič pred sodnikom Fordom z zadevi škofa Kedrovskega, zastopajočega "živno rusko cerkev," ki zahteva, da se mu izroči vsa lastnina grško-katoliške cerkve v Združenih državah. Hibben je povedal nekaj bridkih resnic, ki so bile mrzel curek vode na McCullaghovo propagando proti Rusiji.

"Vest ni bila nikdar tako svobodna v Rusiji, kot je sedaj," je odgovoril Hibben, ko je odgovarjal na McCullaghove obdolžitve. McCullagh je na to hotel dokazati, da so bili v Rusiji eksekutirani duhovni in škofje. Hibben mu je na to odgovoril, da je bil eksekutiran monsignor Butkevici zaradi izdajstva in vporabe denarja za protirevolucije, ko sta bila Rusija in Poljska zapleteni v vojno.

Kapitan Hibben je študiral ruske razmere. Reakcionarni elementi v armadi so ga skušali spraviti iz armade zaradi njegovih liberalnih nazorov, ampak dosdaj še ni podvzeta akcija kot posledica oficijelne preiskave. Kapitan McCullagh je bil britaki detektiv v Rusiji. Kameje je zalagal iz Varšave "New York Herald" s protiruskimi povesti. Zdaj se nahaja v Ameriki na obisku in predava.

Škof Kedrovskij obtožuje metropolitanske in druge zastopnike ruske cerkve tukaj, da so na nepostaven način rabili cerkveno premoženje za podpiranje Denikina in drugih militarističnih vpadnikov v Rusijo in izjavlja, da niso ti zastopniki več pooblašteni od cerkve v Rusiji, da jo zastopajo. V Amerikem komiteju za od pomoč Rusiji sta poleg vodilnih protestantskih duhovnov tudi kardinal O'Connell in rabij Wise.

Angloški general ubit v Egiptu.

London, 21. nov. — Sir Lee Stack, angleški general in peveljnik angleških čet v Egiptu, je večerj ugnil za rano, katero so mu prizadeli egiptovski napadaleci, ki so v sredo streljali nanj v Kairu. Sedem moških je oddalo več strelcev v avtomobil, v katerem se je general vozil, nakar so ubili.

Baldwinov kabinet se je večerj posvetoval o zadevi in pričakuje se, da Baldwin pošlje v Egipt notu, v kateri bo držal egiptovsko vlado odgovorno za umor.

Delavske novice.

(Federated Press.)

100,000 rudarjev brez dela v Angliji.

London. — Več ko 100,000 rudarjev v Angliji je brez dela.

Izgon stavarjev na Seveapadu.

Concrete, Wash. — Preko sto stavarjov delavcev, ki so gradili jez za elektrarno v bližini Concreta, je bilo pred nekaj dnevi izgnanih iz mesta. Izgnali jih je šerif s svojimi deputiji na povelje družbe. Strajk je trajal skoraj mesec dni. Družba je najprej zahtevala od governerja, naj pošlje milico, toda governer se ni hotel odzvati, ker ni bilo nevarnosti. Sedaj se je vmešal okrajni šerif. Delavci so bili izgnani radi tega, ker so člani I. W. W. Stavka je svedra razbita.

AD MEMORIAM.

Zopet je zatisnil dober brat S. N. P. J. in bojevnik za boljše razmere v človeški družbi svoje trudne oči po življenju, polnem trpljenja in boja.

Lojze Krašna ni več med živimi. Umrl je dne 18. novembra t. l. na Park Hillu, Pa. Podlegel je nadihu, katero si je nakopal pri svojem trdem delu v rudnikih. Bolehal je približno štiri leta, preden je mučna bolezen pretrgala nit njegovega življenja.

Bil je član društva šte. 44 S. N. P. J. in njegov tajnik do meseca oktobra t. l. Bil je tudi član socialistične organizacije in vnet in pogumen razpirjevalec socialistične misli med svojimi tovariši delavci.

Rodil se je dne 11. aprila 1869 v vasi Dolga Poljana, občina Budanje, okraj Postojna.

V Ameriki zapušča ženo, dva sina in dve hčerki.

Njegova zadnja želja je bila, da se njegovo truplo vpepi. Zadnja štiri leta ni mogel več opravljati svojega dela in hiral je počasi, kakor rastlina, ki nima dosti moče in sonca.

Tako gredo bratje in sodežki, ki so delali z nami za krepko jednoto in boljše človeško družbo, drug za drugim od nas. Težka je njih življenska pot! Na tem težkem življenskem potu jih ojačuje in pojačuje edino upanje, da pridejo nekoč boljše časi za one, ki vrše umsko in ročno delo, da človeška družba od hudega ne vzame konca. Če jih ne bodo doživeli sami, jih dožive njih potomci. In ta vzvišena misel jim daje moč, da ne omagajo pod težo življenja.

Naš brat in sodrug Lojze Krašna je mrtev. Zapustil nam je zgled, kako moramo delati, se bojevati in biti vstrajni, da dosežemo svoj cilj: enakopravnost, svobodo in bratstvo. Njegovo telo je mrtev, njegov duh še živi med nami.

Ob njegovi smrti si znova obljubimo, da bomo njegovo delo nadaljevali vstrajno in z vsemi svojimi močmi, dokler nas ne pokliče smrt k veliki armadi, v kateri so zbrani vsi borci za osvoboditev delavstva iz mesadne sužnosti, ki so dokončali pot življenja v bojnih vrstah politično in strokovno organiziranega in razredno zavednega delavstva.

Vesti iz Jugoslavije.

Po birni. — Dne 17. septembra je bila v Kamnici pri Mariboru birna, ki je privabila obilo slaščičarjev in branjecev, pa tudi koroške krošnjarje. Ker je bila kupčija dobra, so si štirje krošnjarji proti večeru privoščili v gostilni Kopriva več litrov vina. Postali so dobre volje in povabili posestnika Bračka, ki se je ravno kakor je vrnil iz Maribora, da jih zapelje v mesto. Kmalu so se pogodili za plačilo, a sprli so se pri vprašanju, ali naplačajo naprej, kakor je zahteval previdni Bračko, ali pa šele na cilj v neki mestni gostilni, kakor so ponujali krošnjarji, zatrjujoč svojo poštenost in sklenujoč se na dobro kupčijo in polne močnje. Beseda je dala besedo, nastalo je ruvanje in naenkrat sta imela krošnjarja Majetič in Piršič Bračka na tleh. Vmešal se je nemški priseljenec posestnik Jurij Hoas, ki je s palico krepko mahal po glavah krošnjarjev, dokler tudi njega ni Piršič vrgel na tla in pretepel do krvi. Šele ko je gostilničar Kopriva energično nastopil, sta se Bračko in Hoas izgubila v noč, krošnjarji pa so se zabavali naprej. S tem pa se je končalo šele prvo dejanje, kajti Bračko se je spomnil, da je občinski svetovalec, ki ga je občinski predstojnik pooblastil, da pazi na mir in red v kamniških gostilnah. Obvestil je nekaj kamniških fantov, da se pri Koprivi tepejo Kočvarji in poslal drugega občinskega svetovaleca Skele, nakar so se vsi vrnili h Koprivi. Sket in Bračko sta v imenu občine zahtevala od krošnjarjev legitimacije, od strani pa so pritisnili fantje. Taki premoči krošnjarji niso bili kos. Najmlajši izmed njih se je izmuznil pri zadnjih vratih iz gostilne, drugi se je skril v kuhinji. Piršič in Majetič pa so došli varuhi mira in reda po vseh pravilih temeljito premaknili in vrgli na cesto. Nato so poiskali še v kuhinji. Kritega Kočvarja, ki ga je doletela ista usoda kakor malo prej njegove tovariše. Trije so takoj hiteli v Maribor, kamor so dospeli preko najbrž prej nego li s Bračkovim vzpom in se zatekli k policiji. Še dala sovjetiski vladi prihodnje tretji pa je pripelal šele prihodnje jutro brez krošnje. Zadevo je do-

Rod La Rocque, filmski igralec.

bila v roke žandarmeriji in končno mariborsko okrajno sodišče, pred katerim se je zagovarjalo devet domačinov iz Kamnice in dva krošnjarja radi lahke telesne poškodbe. Dva kamničana sta bila oproščena, ker ni bilo dokazov, da sta se dejansko udeležila pretepa, ostali pa so bili obsojeni od enega tedna na deset dni ter na plačilo precepnih zdravniških in drugih stroškov in odškodnine za bolečine.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla Cecilija Tejkal, soproga železniškega nadrevidenta v pok., mati profesorja Tejkala v Ljubljani. — V celjski bolnici je 2. t. m. umrl Jurij Lesnik nadprednik južne železnice v Ljubljani v 66. letu starosti. V bolnico so ga prepeljali pred nekaj tedni valed teških poškodb, ki jih je dobil v službi. — V Gaberjih pri Celju je umrla po krajši bolezni Teresija Pušnik, soproga posestnika in živiljarskega mojstra Franca Pušnika, v starosti 60 let.

Graščinski lovec v potoku. — Na Zg. Polakovi pri Pragerakovi stoji ob pohorakem potoku Polakova stara grad, kjer prebiva nad 80 let stara baronica Postl. Živi še čisto v duhu starih patrijarhalnih časov in tako tudi v njeno sobo ni smel prihajati nihče drugi, kot njen sedaj že 75 let stari lovec, ki je služil pri tej graščini že celo svoje življenje. Dne 31. oktobra zvečer pa je lovec slučajno končal. Do 20. ure sveder je še pil v gostilni, potem pa se je napotil domov proti graščini. Ker pa je bil malo vinjen, je najbrže zgrešil bry čez potok pri graščini in padel z glavo v vodo, ki je sicer majhna, a ima ravno pri graščini tolmun, v katerem se je lovec utopil. Njegova smrt je tem tragičnejša, kjer se je ravno v istem potoku utopilo že več graščinskih služabencev.

Teška nesгода ob maji. V tovarni lepene sladka gora ob Muri je 3. nov. popoldne med čiščenjem stroja zagrabila transmisija zaposlenega delavca Julija Pakliča iz St. Ilja v Slovenskih goricah. V trenutku mu je bila raztrgana vsa obleka, vendar pa je imel delavec že vas okrvavljen toliko pristočnosti duha in moči, da se je sam istrgal iz stroja in šele nato padel v nezavest. Stroj mu je slomil levo roko, zmečkal prste na obeh rokah in mu stisnil prsti koš ter poškodoval na nogah.

Teška rudniška nesreča. — V nekem rudniku blizu Mostarja so se pred nekaj dnevi trije rudarji hoteli dvigniti po dvigalu iz jame. Ker pa na vrvi ni bilo koša, so se odločili, da se enostavno obesijo na samo vrvi in se tako potegnajo na prosto. Ko so po precej hitri vožnji dospeli po navpičnem rovu do izhodnega okna, jih je z močjo zaneslo malo višje proti z deskami obitemu stropu. Pri tem pa je eden izmed njih zadel z glavo ob strop in pri tem trenutno izgubil zavest. Spustil je vrvi, katere se je oprjel in padel 50 metrov globoko v jamo, kjer je obšel na mestu mrtve.

Bukev ga je ubila. — Dne 30. oktobra je pri napravljanju drv v Ambrauu smrtne ponesrečili posestnikov sin Ignacij Pesko. Nanj je namreč padla posekana bukev in ga podrla na tla. Nesrečen je dobil pri tem tako težke notranje poškodbe, da je kmalu izdihnil. Pokojnik je bil jako pridlen in dober mladenič.

Angloško posejilo sovjetom.

Moskva, 21. nov. — Leonid Krasin, ki prihodnji teden odpotuje v Francijo kot sovjetski poslanik, je danes povedal uslužbenec komisarijata za zunanjo trgovino, da je angleška banka vkljub nasprotovanju angleške vlade dala sovjetski vladi 600.000.000 kredita.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Izšep. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 3657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODSEK: Predsednik Vincent Calhoun, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 183, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vagrich, urednik glasila John Zavortnik, upravitelj glasila Filip Golin.

FOROTNI ODSEK: John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenakher, Box 376, Berberston, Ohio, Fred A. Vidar, 2403 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Terclaj, Box 22, Strabana, Pa., John Gerick, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK: OSREDNJE OKROJE: Blas Novak, predsednik, 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VENODNO OKROJE: Jack Ambrosi, Box 286, Moon, Pa., John Groblj, 14821 Papper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROJE: Anton Selar, Box 104, Green, Kans., za jugoslov. Max Mare, Box 166, Sedl, Minn., za severnoslov. Mike Zagal, 5483 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 2639 W. 36th St., Chicago, Ill., Frank Samrah, 4817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbori: Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Oren, 2639 W. 36th St., Chicago, Ill. Jos. Stuk, 5404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. POŠTNI: Korrespondenci s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se poštevajo Predsedniku S. N. P. J., 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE POOPORE SE NASLOVJE: Bolniški tajnik S. N. P. J., 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in Jednote poštevajo se naslovu: Tajništvo S. N. P. J., 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVE I E SLAČARSKIM POSILJI se pošiljajo na naslov: Slagajništvo S. N. P. J., 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prireditve glade poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik izvrševalnega odbora, 4817 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, ali na njegov dom, 407 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, natančno, ogleh, naročila in spisi vse kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 3657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Naši odri.

Clinton, Ind. — Klub št. 41 J. S. Z. vabi rojake k dramski predstavi, ki bo priredil njega odsek dne 27. novembra ob štirih popoldne v Charles Moskovski dvorani na Sedmi ulici. Igra se imenuje "Velika repatica", komedija iz življenja na deželi v stari domovini.

Vloge za predstavo so v najboljših rokah, izvrševani igralci se bodo potrudili kolikor je v njih moči, da bodo zadovoljili občinstvo. Osebe, ki nastopijo v veseloligri, so sledeče:

Vladimir Kamenar, posestnik Zapolka — Frank Maselj; Zofija Cepelčeva, njegova sorodnica — Frances Hodomali; Bolidar Cepelč, pisarniški uradnik, njen mož — Barti Oljak; Mielka, njuna hči — Marjeta Chensnik; Trpotec, nadsvetnik — Frank Knarič; Frie, njegov sin — Max Juvari; Ema Novakova, slikarica — Lislja Vagel; Branko Vojaka — Frank Hladin; Kuzman, zasebnik — Andrej Cize; Holid, logar — Ignac Spendal; Netika, gospodinja pri Kamenarju — Ivanka Oljak; Francelj, sluga pri Kamenarju — Joseph Oljak.

Po predstavi se vrši prosta zabava in ples. "Tone izpod hriba" nam bo proizvajal poskočne polke in valčke. V kuhinji se bodo sukale dobre kuharice, ki bodo skrbale za dobro postrežbo, ki se bo dobila tudi v stranski sobi. Čisti dobilek je namenjen v korist Slovenskega narodnega doma, zato le enkrat vabim vse rojake iz Clintona in okolice, da se polnoštevilno udeležijo. Za obilo udeležbo se zahvaljuje odbor že na prej.

Obenem se zahvaljujem rojakom v Indianapolisu za prijaznost, obilni obisk in pripomoček do boljšega uspeha, posebno se zahvaljujem Antonu Berkopcu, Franku Krefelju, Johnu Matelisu in mr. Zunta za dobro postrežbo. — Joseph Gradnar.

DRAČINJA NARABOJA.

Washington, D. C. — Biro za delavsko statistiko, ki je podrejeno delavskemu departmentu, poroča, da so se življenske potrebščine v mesecu oktobru zopet podražile. Torej je prosperiteta vendar tukaj, ampak na za delavce.

VABILO NA VESELICO

katero priredi DRUŠTVO "GORENJC" ST. 104, S. S. P. Z.

v soboto dne 29. novembra, 1924, v Prudential dvorani na 756 W. North Ave., vogal Halsted ulice, Chicago, Ill.

Vstopnina v prodpradaji po 35c, pri vratih pa 50c. Začetek veselice točno ob 7. uri zvečer.

Društvo ugodno vabi rojake in rojakinje domače iz mesta Chicago in bližnje okolice, da se v obilnem številu udeležijo te naše veselice. Vsekar je bil že kdaj na naši veselici je dobil dovolj zabave in kdo tega ne veruje pride naj in se prepriča. Za lažno in lažno bo izvrstno preskrbljeno in za plesalce bo igrala izvrstna godba.

Torej na svidenje v soboto 29. nov. Ključ in vabi ODBOR.

